

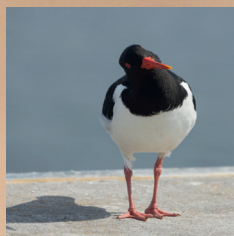
LARS GEJL

GER MEESTERS

HERKEN DE KUSTVOGEL

**MEER DAN 160 SOORTEN IN
WOORD, BEELD EN SILHOUET**

natuurpunt

Vogelbescherming
NEDERLAND

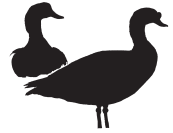
Zwanen, blz. 22

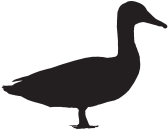
Anser-ganzen, blz. 25

Branta-ganzen, blz. 30

Bergeenden, blz. 35

Grondeleenden, blz. 37

Duikendeen, blz. 44

Zaagbekken, blz. 56

Duikers, blz. 59

Futen, blz. 63

Jan-van-gent, blz. 68

Stormvogels, blz. 69

Stormvogeltjes, blz. 72

Aalscholvers, blz. 74

Reigers en ooievaar, blz. 76

Lepelaar, blz. 81

Zeearend, blz. 82

Visarend, blz. 84

Sperwers, blz. 85

Valken, blz. 86

Kiekendieven, blz. 88

Velduil, blz. 90

Koekoek, blz. 91

Meerkoet, blz. 92

Scholekster, blz. 93

Kluit, blz. 94

Steltkluit, blz. 95

Charadrius-plevieren, blz. 96

Pluvialis-plevieren, blz. 99

Kievit, blz. 102

Strandloper, blz. 103

Kemphaan, blz. 112

Steenloper, blz. 113

Ruiters, blz. 114

Snippen, blz. 121

Grutto's, blz. 124

Wulpen, blz. 126

Franjepoten, blz. 128

Jagers, blz. 130

Meeuwen, blz. 134

Sterns, blz. 150

Alken, blz. 158

Leeuweriken, blz. 164

Piepers, kwikstaarten, blz. 166

Lijsters, blz. 172

Kraaien, blz. 175

Rietzangers, blz. 176

Frater, blz. 179

Gorzen, blz. 180

LARS GEJL GER MEESTERS

HERKEN DE KUSTVOGEL

MEER DAN 160 SOORTEN IN
WOORD, BEELD EN SILHOUET

KOSMOS

Kosmos Uitgevers
Utrecht/Antwerpen

KOSMOS

Kosmos Uitgevers
is onderdeel van VBK | media
www.kosmosuitgevers.nl

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Vogelbescherming Nederland en Natuurpunt.be

Oorspronkelijke titel *Fugle ved kysten*

Een gezamenlijke productie van Gyldendal, www.gyldendal.dk,
en Kosmos Uitgevers, www.kosmosuitgevers.nl

© 2014 Gyldendal A/S

Tekst: Lars Gejl en Ger Meesters

Voor de Nederlandse uitgave

© 2014 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen,
onderdeel van VBK-Media

Vertaling: Ger Meesters

Omslagontwerp: Prezns, www.prezns.nl

Opmaak binnenwerk: Ger Meesters

ISBN 978 90 5210 967 1

ISBN e-book 978 90 5210 983 1

NUR 435

Alle rechten voorbehouden / All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de maker, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Scholekster verjaagt zilvermeeuw bij zijn nest

Voorgaande bladzijden:

Bonte strandlopers rusten tijdens de najaarstrek.

Drieteenstrandloper. Juveniel in kenmerkende, lopende foerageerstijl.

VOORWOORD

De kusten behoren tot de vogelrijkste gebieden, zeker in perioden dat er vogeltrek is. Veel vogels volgen de kustlijnen op weg naar het noorden of zuiden als oriëntatiepunten. Bovendien kunnen ze er veel voedsel vinden, zeker in ondiepe zeeën als de Waddenzee die bij laagwater deels droogvalt. Op de zandplaten is het dan goed foerageren.

Voor de vogelkijker is het een uitdagende omgeving, omdat de afstand tot de vogels meestal nogal groot is. Je hebt een verrekijker, of liever nog een telescoop, nodig om de vogels goed te kunnen bekijken. Voor het ontdekken en herkennen van de verschillende soorten heb je echter vaak genoeg aan een silhouet of een gedragspatroon. Zoals de sierlijke vlucht van een stern, of de plotselinge stortduik van een jan-van-gent. De silhouetten en de foto's in dit boek helpen bij de determinatie van deze soorten. Achterin het boek vind je bovendien een verzameling QR-codes die je toegang geven tot de geluiden van veel kustvogels. Door deze geluiden te beluisteren is het nog gemakkelijker om de verschillende vogelsoorten te herkennen.

De selectie van deze gids is gebaseerd op de soorten die je kunt waarnemen langs de Europese kusten (behalve die van de Middellandse Zee) en in de gebieden direct langs de kust. De nadruk ligt daardoor op de watervogels (eenden, ganzen, zwanen, duikers, futen), zeevogels (stormvogels, jan-van-genten, meeuwen, sterns) en steltlopers (strandlopers, ruiters, franjepoten, enz.), aangevuld met de andere vogels (reigers, roofvogels, zangvogels, enz.), die je langs de kust kunt tegenkomen.

De beste vogelgebieden langs de Nederlandse kust zijn uiteraard de Waddeneilanden, die aan alle zijden omgeven zijn door de zee. Ook de kusten van de Waddenzee in Groningen, Friesland en Noord-Holland zijn het hele jaar door interessant. Langs de Noordzee-kust van Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en Vlaanderen zijn genoeg plekken te vinden waar in alle maanden van het jaar wat te beleven valt op vogelgebied, zoals de Hondsbossche Zeewering (en de daarachter gelegen Putten), de pieren van IJmuiden, Scheveningen en Hoek van Holland, de Uitwatering van Katwijk en de zeezijde van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden. In Vlaanderen zijn het Zwin en de Uitkerkse polders enkele interessante gebieden. Wie de kans heeft zou eens een pelagische tocht met een vissersboot moeten maken en zo ontdekken welke soorten er op volle zee te zien zijn. Je zult versteld staan!

Herken de kustvogel is de ideale, compacte veldgids die je naast het complete *Handboek Vogels* van Lars Gejl kunt gebruiken en die altijd een plaatsje vindt in een jaszak of fototas.

Lars Gejl & Ger Meesters

INHOUD

VOORWOORD	9
MINIGIDS VOGELS KIJKEN	13
Vogeltopografie	18
SOORTBESCHRIJVINGEN	20
Knobbelzwaan <i>Cygnus olor</i>	22
Wilde zwaan <i>Cygnus cygnus</i>	23
Kleine zwaan <i>Cygnus columbianus</i>	24
Grauwe gans <i>Anser anser</i>	25
Kleine rietgans <i>Anser brachyrhynchus</i>	26
Rietgans <i>Anser fabalis</i>	27
Kolgans <i>Anser albifrons</i>	28
Dwerggans <i>Anser erythropus</i>	29
Canadese gans <i>Branta canadensis</i>	30
Brandgans <i>Branta leucopsis</i>	31
Rotgans <i>Branta bernicla</i>	32
Roodhalsgans <i>Branta ruficollis</i>	34
Sneeuwgans <i>Anser caerulescens</i>	34
Indische gans <i>Anser indicus</i>	34
Bergeend <i>Tadorna tadorna</i>	35
Casarca <i>Tadorna ferruginea</i>	36
Nijlgans <i>Alopochen aegyptiaca</i>	36
Wilde eend <i>Anas platyrhynchos</i>	37
Krakeend <i>Anas strepera</i>	38
Pijlstaart <i>Anas acuta</i>	39
Slobeend <i>Anas clypeata</i>	40
Smient <i>Anas penelope</i>	41
Wintertaling <i>Anas crecca</i>	42
Zomertaling <i>Anas querquedula</i>	43
Tafeleend <i>Aythya ferina</i>	44
Krooneend <i>Netta rufina</i>	45
Kuifeend <i>Aythya fuligula</i>	46
Topper <i>Aythya marila</i>	47
Eider <i>Somateria mollissima</i>	48
Koningseider <i>Somateria spectabilis</i>	49
Stellers eider <i>Polysticta stelleri</i>	50
Brilduiker <i>Bucephala clangula</i>	51
Zwarte zee-eend <i>Melanitta nigra</i>	52
Grote zee-eend <i>Melanitta fusca</i>	53
IJseend <i>Clangula hyemalis</i>	54
Middelste zaagbek <i>Mergus serrator</i>	56
Grote zaagbek <i>Mergus merganser</i>	57
Nonnetje <i>Mergus albellus</i>	58
Roodkeelduiker <i>Gavia stellata</i>	59
Parelduiker <i>Gavia arctica</i>	60
IJsduiker <i>Gavia immer</i>	61
Geelsnavelduiker <i>Gavia adamsii</i>	62
Fuut <i>Podiceps cristatus</i>	63
Roodhalsfuut <i>Podiceps grisegena</i>	64
Dodaars <i>Tachybaptus ruficollis</i>	65
Geoorde fuut <i>Podiceps nigricollis</i>	66
Kuifduiker <i>Podiceps auritus</i>	67
Jan-van-gent <i>Morus bassanus</i>	68
Noordse stormvogel <i>Fulmarus glacialis</i>	69
Noordse pijlstormvogel <i>Puffinus puffinus</i>	70
Grauwe pijlstormvogel <i>Puffinus griseus</i>	71
Stormvogeltje <i>Hydrobates pelagicus</i>	72
Vaal stormvogeltje <i>Oceanodroma leucorhoa</i>	73
Aalscholver <i>Phalacrocorax carbo</i>	74
Kuifaalscholver <i>Phalacrocorax aristoteles</i>	75
Roerdomp <i>Botaurus stellaris</i>	76
Blauwe reiger <i>Ardea cinerea</i>	77
Kleine zilverreiger <i>Egretta garzeta</i>	78
Grote zilverreiger <i>Casmerodius albus</i>	79
Ooievaar <i>Ciconia ciconia</i>	80
Lepelaar <i>Platalea leucorodia</i>	81
Zeearend <i>Haliaeetus albicilla</i>	82
Visarend <i>Pandion haliaetus</i>	84
Sperwer <i>Accipiter nisus</i>	85
Slechtvalk <i>Falco peregrinus</i>	86
Smelleken <i>Falco columbarius</i>	87
Bruine kiekendief <i>Circus aeruginosus</i>	88
Blauwe kiekendief <i>Circus cyaneus</i>	89
Velduil <i>Asio flammeus</i>	90
Koekoek <i>Cuculus canorus</i>	91
Meerkoet <i>Fulica atra</i>	92
Scholekster <i>Haematopus ostralegus</i>	93
Kluut <i>Recurvirostra avosetta</i>	94
Steltkluut <i>Himantopus himantopus</i>	95
Bontbekplevier <i>Charadrius hiaticula</i>	96
Kleine plevier <i>Charadrius dubius</i>	97
Strandplevier <i>Charadrius alexandrinus</i>	98
Zilverplevier <i>Pluvialis squatarola</i>	99
Goudplevier <i>Pluvialis apricaria</i>	100
Morineplevier <i>Charadrius morinellus</i>	101

Kievit <i>Vanellus vanellus</i>	102	Grote mantelmeeuw <i>Larus marinus</i>	146
Bonte strandloper <i>Calidris alpina</i>	103	Kleine mantelmeeuw <i>Larus fuscus</i>	147
Gestreepte strandloper <i>Calidris melanotos</i>	104	Grote burgemeester <i>Larus hyperboreus</i>	148
Breedbekstrandloper <i>Calidris falcinellus</i>	105	Kleine burgemeester <i>Larus glaucoides</i>	149
Krombekstrandloper <i>Calidris ferruginea</i>	106	Dwergstern <i>Sternula albifrons</i>	150
Kanoet <i>Calidris canutus</i>	107	Reuzenster <i>Hydroprogne caspia</i>	151
Kleine strandloper <i>Calidris minuta</i>	108	Noordse stern <i>Sterna paradisaea</i>	152
Temmincks strandloper <i>Calidris temminckii</i>	109	Visdief <i>Sterna hirundo</i>	153
Drieteenstrandloper <i>Calidris alba</i>	110	Lachstern <i>Gelochelidon nilotica</i>	154
Paarse strandloper <i>Calidris maritima</i>	111	Grote stern <i>Sterna sandvicensis</i>	155
Kemphaan <i>Philomachus pugnax</i>	112	Zwarte stern <i>Chlidonias niger</i>	156
Steenloper <i>Arenaria interpres</i>	113	Witvleugelstern <i>Chlidonias leucopterus</i>	157
Bosruiter <i>Tringa glareola</i>	114	Kleine alk <i>Alle alle</i>	158
Witgat <i>Tringa ochropus</i>	115	Alk <i>Alca torda</i>	159
Oeverloper <i>Actitis hypoleucos</i>	116	Zeekoet <i>Uria aalge</i>	160
Tureluur <i>Tringa totanus</i>	117	Kortbekzeekoet <i>Uria lomvia</i>	161
Zwarte ruiter <i>Tringa erythropus</i>	118	Zwarte zeekoet <i>Cephus grylle</i>	162
Groenpootruiter <i>Tringa nebularia</i>	119	Papegaaiduiker <i>Fratercula arctica</i>	163
Poelruiter <i>Tringa stagnatilis</i>	120	Veldleuwerik <i>Alauda arvensis</i>	164
Terekruiter <i>Xenus cinereus</i>	120	Strandleuwerik <i>Eremophila alpestris</i>	165
Poelsnip <i>Galinago media</i>	121	Graspieper <i>Anthus pratensis</i>	166
Bokje <i>Lymnocyptus minimus</i>	122	Roodkeelpieper <i>Anthus cervinus</i>	167
Watersnip <i>Gallinago gallinago</i>	123	Oeverpieper <i>Anthus petrosus</i>	168
Rosse grutto <i>Limosa lapponica</i>	124	Waterpieper <i>Anthus spinoletta</i>	169
Grutto <i>Limosa limosa</i>	125	Witte kwikstaart <i>Motacilla alba</i>	170
Regenwulp <i>Numenius phaeopus</i>	126	Gele kwikstaart <i>Motacilla flava</i>	171
Wulp <i>Numenius arquata</i>	127	Tapuit <i>Oenanthe oenanthe</i>	172
Grauwe franjepoot <i>Phalaropus lobatus</i>	128	Koperwiek <i>Turdus iliacus</i>	173
Rosse franjepoot <i>Phalaropus fulicarius</i>	129	Kramsvogel <i>Turdus pilaris</i>	174
Grote jager <i>Stercorarius skua</i>	130	Bonte kraai <i>Corvus cornix</i>	175
Middelste jager <i>Stercorarius pomarinus</i>	131	Sortkrage <i>Corvus corone</i>	175
Kleine jager <i>Stercorarius parasiticus</i>	132	Kleine karekiet <i>Acrocephalus scipaceus</i>	176
Kleinste jager <i>Stercorarius longicaudus</i>	133	Bosrietzanger <i>Acrocephalus palustris</i>	177
Dwergmeeuw <i>Hydrocoloeus minutus</i>	134	Rietzanger <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	178
Kokmeeuw <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	135	Frater <i>Carduelis flavirostris</i>	179
Vorkstaartmeeuw <i>Xema sabini</i>	136	IJsgors <i>Calcarius lapponicus</i>	180
Zwartkopmeeuw <i>Larus melanocephalus</i>	137	Rietgors <i>Emberiza schoenicus</i>	181
Drieteenmeeuw <i>Rissa tridactyla</i>	138	Sneeuwgor <i>Plectrophenax nivalis</i>	182
Ross' meeuw <i>Rhodostethia rosea</i>	139		
Stormmeeuw <i>Larus canus</i>	140	QR-codes	184
Ivoormeeuw <i>Pagophila eburnea</i>	141	Fotoverantwoording	186
Zilvermeeuw <i>Larus argentatus</i>	142	Over de auteurs	187
Geelpootmeeuw <i>Larus michahellis</i>	144	Register	188
Pontische meeuw <i>Larus cachinnans</i>	145	Verder lezen	192

Zwarte zee-eend *Melanitta nigra*

Jizz L. ca. 49 cm, SP. ca. 77 cm. De zwartste eend op zee. De lichaamsvorm is meerkoetachtig rond met een vrij grote, ronde kop. Duikt met ingevouwen vleugels en sprongetje. In dichte groepen te zien op grote afstand van de kust of tijdens de trek laag boven het water vliegend.

Vlucht Het vliegsilhouet is dikbuikig en compact met een middellange, spitse staart en grote, ronde kop en snelle vlucht. De vlucht in groepen is onrustig en ongeduldig met veel onderlinge plaatswisselingen tussen de vogels, vaak met een ongeorganiseerde leidersgroep met een langere, golvende 'staart' achter zich.

Kleden ADULT MANNETJE: Het hele jaar koolzwart met karakteristieke knobbel boven de snavel. De snavelkleur is zwart met fel roodgele of ge-

heel gele snaveltekening met variabele omvang. Poten en voeten zwart. **VROUWTJE:** Grijsbruin met zwakke, bruinige marmering op rug en flanken. Heeft lichte zijhals en wangen met een duidelijk contrast met zwartbruine voorhoofd, kruin en nek. Snavel egaal grijszwart zonder 'zwellingen'. **JUVENIEL:** Als vrouwtje met grijsbruine buik. **Voorkomen** Broedt niet in Nederland, maar is een talrijke tot zeer talrijke doortrekker en wintergast. Ze verblijven vaak ver op zee en zijn vanaf de kust moeilijk te zien als ze in ongeordende groepen laag boven het water vliegen. In juni-juli trekken de mannetjes en niet-broedende jonge vogels door de Oostzee naar het Kattegat en de Noordzee. De echte najaarstrek vindt plaats in september-november.

Zwarte zee-eend. Adult mannetje.

Zwarte zee-eend. Adult mannetje.

Zwarte zee-eend. Adulte vrouwtjes en juvenielen.

Velduil *Asio flammeus*

Jizz L. ca. 37 cm. SP. ca. 100 cm. Lijkt sterk op ransuil, maar is lichter, eleganter en heeft langere vleugels. Wordt vooral in de vlucht of zittend op een paal in het open landschap te zien, zowel overdag als in de schemering, als hij jaagt op knaagdieren.

Vlucht Vliegt met trage, stijve, mechanische vleugelslagen en plotselinge draaien voor mogelijke prooien. Heeft glijvlucht met iets geheven, in een V gehouden vleugels.

Kleden ADULT: Is over het algemeen lichter dan de ransuil, met gelige tot witachtige basiskleur. Het gezicht is licht met gele ogen, omringd door zwarte 'ringen'. Heeft korte oorpluimen, die zelden worden opgericht. Ransuil heeft donkerder gezicht met oranje ogen. **BOVENZIJD:** Lijkt

sterk op die van ransuil, maar verschilt van deze door de zwarte, buitenste handpennen en smalle, grijswitte vleugelachterraand, en grof dwarsgebandeerde staart. **ONDERZIJD:** De zwarte, grove langsstrepen zijn beperkt tot de borst, waar de ransuil strepen tot ver op de buik heeft. Heeft bijna geheel witte ondervleugels, waar de ransuil gelige dekveren heeft. **ONVOLWASSEN:** Bijna identiek aan adult, maar heeft donkerder bruine onderzijde met licht gestreepte borst en flanken.

Voorkomen Is een zeer zeldzame broedvogel in Nederland. Vooral te zien als wintergast in vergelijkbare landschappen. De najaarstrek van de Scandinavische uilen vindt plaats van eind augustus tot begin december. De voorjaarstrek loopt van maart tot juni.

Velduil met opgerichte oorpluimen.

Velduil in de vlucht.

Velduil heeft gele ogen, bij de gelijkende ransuil zijn ze oranje.

Koekoek *Cuculus canorus*

Jizz L. 34 cm. SP. ca. 58 cm. Zit vaak openlijk op een tak, paaltje of draad als een typische silhouet met hangende vleugels en staart.

Vlucht Het vliegsilhouet kan doen denken aan kleine, langstaartige valk. De koekoek heeft een lange staart en brede, toegespitste vleugels die voor het centrum van het lichaam zijn geplaatst, de vlucht is snel met opgeheven kop en de vleugels blijven vaak onder het horizontale vlak.

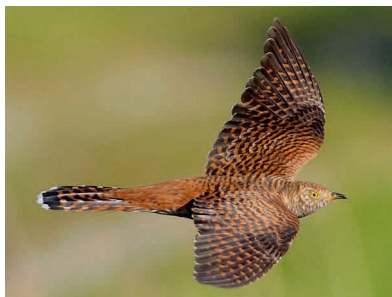
Kleden ADULT, MANNETJE: Heeft grijsblauwe bovenzijde, kop en borst in scherp contrast met dwarsgestreepte, witte buik en flanken. De ogen zijn geel met gele oogring, snavelbasis, poten en voeten zijn ook geel. De onderzijde van de staart is zwart met witte velden. **VROUWTJE:** Komt voor in twee vormen, een grijsblauwe die op

het mannetje lijkt, maar met roestgele vlekken op borst en buik en minder vaak een roodbruine met zwarte dwarsband op de bovenzijde en een licht dwarsgestreepte onderzijde. **JUVENIEL:** Heeft bruinzwart gevlekte bovenzijde met witte veerranden en witte nekvlek. De kop is grijsbruin gemarmerd en de onderzijde is licht met donkere dwarsstrepen.

Voorkomen Een algemene vogel in Nederland. Geeft de voorkeur aan moerasgebieden met een gevarieerde vogelstand in wier nesten het vrouwtje haar eieren legt. Te zien vanaf april, wanneer het mannetje ijverig zingt en het vrouwtje op zoek is naar waardvogelnesten. Voorjaars trek van half april tot half mei, terug van eind juli tot half september.

Koekoek. Adult mannetje.

Koekoek. Adult vrouwtje. Rode vorm.

Koekoek. Juveniel, grijze vorm.

Gele kwikstaart *Motacilla flava*

Jizz L. ca. 16 cm. Is iets slanker en met een minder lange staart dan de witte kwikstaart, maar valt vooral op door de felgele onderzijde.

Vlucht Langere afstanden worden afgelegd in lange, vlakke bogen.

Kleden ADULT, ZOMERKLEED: kruin, hals en oorstreek zijn blauwgrijs met een markante, brede, witte wenkbrauwstreep. Rug en stuit groengeel en de staart is donker met witte buitenste staartpenen. Bovenvleugels zijn bruingrijs met twee lichte vleugelbanen. De onderzijde is felgeel van hals tot anaalstreek. Poten en voeten zijn zwart.

VROUWTJE: over het algemeen wat valer van kleur, vooral op borst en kop. **WINTERKLEED:** Het verenkleed wordt valer en krijgt lichte keel en borst. Juveniel: Heeft olijfbroene bovenzijde en geel-

beige onderzijde met gele anaalstreek. Koptekening als bij adult, maar grijsbruin met smalle snorstreek en donkere banden op de overgang tussen keel en borst. **ONDERSOORTEN:** De gele kwikstaart is onderverdeeld in een reeks ondersoorten. De mannetjes verschillen door hun markante koptekeningen. De vrouwtjes zijn zeer moeilijk op ondersoort te determineren.

Voorkomen Is een vrij algemeen broedvogel in Nederland. De broedbiotoop bestaat uit natte weilanden, vaak begraasd, bollenvelden en graanakkers. Verzamelen zich in grote groepen om naar gemeenschappelijke slaappleaten in rietvelden te vliegen. De voorjaarstrek is tussen eind april en eind mei. De herfsttrek vindt plaats van half augustus tot half september.

Gele kwikstaart. Adult mannetje *flava*.

Gele kwikstaart. Adult mannetje.

Gele kwikstaart. Adult mannetje van de ondersoort *thunbergi*.

Gele kwikstaart. Adult mannetje van de ondersoort *flavissima*.

Over de auteurs

LARS GEJL

Lars Gejl is een professionele natuurfotograaf die gespecialiseerd is in vogels en zoogdieren en auteur en fotograaf is van grootformaat fotoboeken over de natuur van Denemarken.

Lars werkt toegewijd aan natuureducatie en natuurbehoud door middel van tekst en beeld en is auteur van verschillende boeken over natuurwetenschappelijke cultuurhistorische onderwerpen, zoals het edelhert, de wolf in Denemarken en boeken over vogels rondom het huis.

In Nederlandse vertaling zijn verschenen: *Handboek Vogels*, *Herken de vogel* en *Stukje bij bestje*.

Lars is mede-oprichter van de Vereniging Natuurfotografen in Denemarken en was de eerste in Denemarken die begon met workshops natuurfotografie. Lars' foto's worden verspreid en verkocht via Scanpix, het grootste fotoagentschap van Scandinavië. Daarnaast is hij eigenaar en docent van NaturFotoskolen.dk

www.larsgejlfoto.dk

GER MEESTERS

Ger Meesters werkt sinds 1981 bij verschillende uitgeverijen en vanaf 1991 als zelfstandig uitgever, vertaler en schrijver van boeken en artikelen over natuur, fotografie en reizen.

Ger schreef reisgidsen over de Scandinavische landen (Denemarken, Noorwegen, Zweden, IJsland en Finland) en de natuurgids *Wild ... Scandinavië* (2014). Samen met Luc Hoogenstein schreef hij het *Handboek Vogels van Nederland* (2011, 2e druk) en met Luc Hoogenstein en Jip Louwe Kooijmans de *Veldgids Vogels van Nederland* (2014, 2e druk). Daarnaast vertaalde hij tal van vogel- en natuurboeken voor verschillende uitgeverijen.

Ger is een enthousiast fotograaf van landschappen, vogels en bloemen, met een begrijpelijke voorkeur voor de natuur van Scandinavië.

www.gmbuitgeverij.nl

Register

A			
Aalscholver	74	<i>Branta ruficollis</i>	34
<i>Accipiter nisus</i>	85	Breedbekstrandloper	105
<i>Acrocephalus palustris</i>	177	Brilduiker	51
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	178	Bruine kiekendief	88
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	176	<i>Bucephala clangula</i>	51
<i>Actitis hypoleucos</i>	116	Burgemeester, grote	148
<i>Alauda arvensis</i>	164	Burgemeester, kleine	149
<i>Alca torda</i>	159	C	
Alk	159	<i>Calcarius lapponicus</i>	180
Alk, kleine	158	<i>Calidris alba</i>	110
<i>Alle alle</i>	158	<i>Calidris alpina</i>	103
<i>Alopochen aegyptiacus</i>	36	<i>Calidris canutus</i>	107
<i>Anas acuta</i>	39	<i>Calidris falcinellus</i>	105
<i>Anas clypeata</i>	40	<i>Calidris ferruginea</i>	106
<i>Anas crecca</i>	42	<i>Calidris maritima</i>	111
<i>Anas penelope</i>	41	<i>Calidris melanotos</i>	104
<i>Anas platyrhynchos</i>	37	<i>Calidris minuta</i>	108
<i>Anas querquedula</i>	43	<i>Calidris temminckii</i>	109
<i>Anas strepera</i>	38	Canadese gans	30
<i>Anser albifrons</i>	28	<i>Carduelis flavirostris</i>	179
<i>Anser anser</i>	25	Casarca	36
<i>Anser brachyrhynchus</i>	26	<i>Casmerodius albus</i>	79
<i>Anser caerulescens</i>	34	<i>Cephus grylle</i>	162
<i>Anser erythropus</i>	29	<i>Charadrius alexandrinus</i>	98
<i>Anser fabalis</i>	27	<i>Charadrius dubius</i>	97
<i>Anser indicus</i>	34	<i>Charadrius hiaticula</i>	96
<i>Anthus cervinus</i>	167	<i>Charadrius morinellus</i>	101
<i>Anthus petrosus</i>	168	<i>Chlidonias leucopterus</i>	157
<i>Anthus pratensis</i>	166	<i>Chlidonias niger</i>	156
<i>Anthus spinoletta</i>	169	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	135
<i>Ardea cinerea</i>	77	<i>Ciconia ciconia</i>	80
<i>Arenaria interpres</i>	113	<i>Circus aeruginosus</i>	88
<i>Asio flammeus</i>	90	<i>Circus cyaneus</i>	89
<i>Aythya ferina</i>	44	<i>Clangula hyemalis</i>	54
<i>Aythya fuligula</i>	46	<i>Corvus cornix</i>	175
<i>Aythya marila</i>	47	<i>Corvus corone</i>	175
B		<i>Cuculus canorus</i>	91
Bergeend	35	<i>Cygnus columbianus</i>	24
Blauwe kiekendief	89	<i>Cygnus cygnus</i>	23
Blauwe reiger	77	<i>Cygnus olor</i>	22
Bokje	122	D	
Bontbekplevier	96	Dodaars	65
Bonte kraai	175	Drieteenmeeuw	138
Bonte strandloper	103	Drieteenstrandloper	110
Bosrietzanger	177	Dwerggans	29
Bosruiter	114	Dwergmeeuw	134
<i>Botaurus stellaris</i>	76	Dwergstern	150
Brandgans	31	E	
<i>Branta bernicla</i>	32	Eend, wilde	37
<i>Branta canadensis</i>	30	<i>Egretta garzeta</i>	78
<i>Branta leucopsis</i>	31		

DÉ ONMISBARE GIDS TIJDENS STRANDWANDELINGEN EN VOGELTRIPS!

Nergens anders zie je vogels zo vaak als silhouet tegen de lucht of de zee als juist langs de kust. In deze handige gids vind je ruim 160 soorten kust- en zeevogels: vogels die op zee leven of vogels die tijdens de trek of in de winter langs de kust of boven zee te zien zijn. De auteurs laten zien hoe je vogels in één oogopslag aan hun silhouet, kenmerken en bewegingen kunt herkennen, en beschrijven ze meer in detail aan de hand van prachtige foto's.

*Herken de vogels aan de kust
in één oogopslag!*

NUR 435
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

Vogelbescherming
NEDERLAND